

אצלנו

ספטמבר 2017 / אלול תשע"ז

גליון מס' 48

רח' קפלן 17, תל-אביב | טל. 03-6093476 | פקס. 03-6951310 | ת.ד. 23574 תל-אביב 6123402

תשע"ח - שנה טובה ומבורכת!

Желаем всем нашим читателям мира, счастья и крепкого здоровья в новом, 5778 еврейском году!

Много радости от детей и внуков!
Все мы надеемся, что новый год принесет только хорошие новости и просим об этом Всевышнего.

Дорогие земляки! В уходящем году оживилась деятельность группы «Поколения продолжателей». Наша задача – передать нашим детям и внукам не только Память о Холокосте, но и ощущение принадлежности к тем еврейским общинам, которые жили богатой культурной и духовной жизнью. Пусть звуки шофара в Рош ха-Шана и в Йом Кипур напомнят нам о тех, кто слышали эти звуки в Латвии и Эстонии.

Как и в прошлые годы, мы проведем Встречу Памяти в Доме евреев Волыни в Гиватаим. Жители Иерусалима, севера и юга страны смогут записаться на автобус.

אנו מאחלים לקוראינו ולכל בית ישראל בריאות טובה ואושר, הרבה נחת מילדים ונכדים!
מי ייתן ונזכה לשנת שלום אמיתי!

כולנו מייחלים ומתפללים שבשנה החדשה נזכה רק לבשורות טובות.

בשנה שחלפה התרחבה פעילות של חטיבת דורות ההמשך. פעיליה נרתמו למשימה:

להעביר לילדינו ונכדינו לא רק זיכרון השואה, אלא גם מורשת של הקהילות היהודיות בשתי הארצות משם באנו וזורינו. עלינו להכיר ולזכור את החיים הרוחניים והתרבותיים שהיו שם. מי ייתן ותרועות השופר בפתח תשע"ח יזכירו לנו את אלו ששמעו אותן בלטביה ובאסטוניה!

גם השנה נערוך עצרת זיכרון בתחילת דצמבר בהיכל יהודי ווהלין בגבעתיים.

Правление Объединения *הנהלת האיגוד*

יו"ר האיגוד:

אליהו ולק

סגני יו"ר:

זאב גולדשמידט

מרק ריבק

גזבר:

אליהו היימן

חברי ההנהלה:

יהושע אלישיב

יעקב גורדין

רמי גל

אריה גרינמן

דב דביר

אינה וולף

מרק

טומשינסקי

עו"ד לב נטרביץ

לייבה פלינר

ד"ר יעקב פרל

אריה צנציפר

אזכרה לזכרון השואה

נסתדרת ב פיליאלה יאד וא-שמ
ב גיבאטימ, א.ל. קוראזין, 10
ב וטרניק, 5 דקאבר 2017 ג.
ב 17:00

בטרעה זמליקאב ס 16:00

זאפיש נא אבטאבוס איז יירוסאלימא,
חאיפא (גוראדא סעוורא) ו באזר-שמא
(גוראדא יוגא) פא טלפאנא:
אלי פא זלעקטראני פאכטא:

03-6093476

latest@bezeqint.net

עצרת הזיכרון של האיגוד

תתקיים השנה בשלוחה של "יד ושם"
בגבעתיים (רח' כורזין 10)
ביום ג', 5 בדצמבר 2017 בשעה 17:00

מפגש רעים מ-16:00

ההרשמה להסעות מירושלים,
מהצפון (חיפה וקריות) ומהדרום
(באר שבע) בטלפון:

או בדואר אלקטרוני:

חטיבת דורות ההמשך - עתיד של האיגוד

האיגוד בחרה, ככל הנראה, בחשיבה זו ותומכת בחטיבת דור ההמשך. חטיבת זו, המורכבת מבני הדור השני, יוזמת פעולות לקירוב בני הדור השלישי והרביעי לפעילויות האיגוד. יש לאיגוד קלף מנצח המחבר את הנכדים והנינים למטרותיו - סיורי שורשים. ספק האם נמצא נכד שיסרב להצטרף למסע כזה עם סבו או סבתו. זה האמצעי הכי קרוב להפיכת עדות שמיעה לעדות ראייה. אין חלופה לביקור בבורות ההריגה, בגטו ובבית הכנסת, יחד עם כיתות רגליים ברחובות היפים, לראות מחוזות ילדות של סבא, בתי ספר, תיאטראות, מרכזים יהודיים ועוד.

וכשחוזרים מסיור השורשים, צריך לחזק ולהעמיק את הקשר לפעולות נוספות של האיגוד כל השנה:

- מפגשים חברתיים;
 - מפגשי זיכרון בסלון מרתקים;
 - ביקורים בארכיון בשפיים;
 - השתתפות בטוילים בארץ, המשלבים אתרי מורשת ראלית בכלל והעדה שלנו בפרט;
 - השתתפות בעצרות זיכרון;
 - השתתפות בדיונים והוספת מידע לדף הפייסבוק של האיגוד;
 - התנדבות לפעולות האיגוד השונות - בעיקר בארכיון.
- אנחנו פונים היום לבני הדור הראשון והשני - אתם הקשר העיקרי לדורות ההמשך. אתם נקראים לעורר את מודעות ילדיכם ונכדיכם לפעולותינו בערוצים השונים, וקוראים לכם לצרפם אלינו. צומת הדרכים, בה אנו נמצאים היום, מאפשרת לכם ולהם להשפיע על אופי האיגוד ופעולותיו בשנים הבאות.

רמי גל, ראש העין

המטרה העיקרית של איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל היא שימור הזיכרונות וההיסטוריה של החיים היהודיים בלטיה ובאסטוניה בכל התקופות. הזיכרונות הופכים להיסטוריה כאשר הם מסופרים כעדות שמיעה ולא כעדות בגוף ראשון.

נכון לעכשיו, למרבית העסקנים והחברים באיגוד יש קשר "בגוף ראשון" למטרות ולפעילות האיגוד, אבל אנחנו ניצבים בפרשת דרכים טבעית שמחייבת אותנו לנסות להביט לשנים הבאות ומתוך כך לגזור את מטרות האיגוד ואת אופי חבריו ופעולותיו בעשורים הבאים. עלינו לבחון שני פרמטרים:

- מתמטטים החברים בעלי קשר ישיר לארצות המוצא בכלל, ולתקופות מרכזיות בהיסטוריה היהודית בארצות אלו בפרט;
 - דור ההמשך - הילדים והנכדים "מתערבבים" עם בני זוג שבדרך כלל מוצאם לא מלטביה או אסטוניה, וייחוסם ללטביה או אסטוניה הוא חלקי בלבד. רק לשם ההמחשה: אבי, יליד ריגה, נישא לילידת בולגריה. הבנים שלהם (50% זיקה) נישאו לילידות הארץ שהוריהן מהונגריה, עירק ופרס. הנכדים בעלי 25% זיקה. הנינים (שיהיו בריאים) בעלי 12.5% זיקה וכו'.
- שני התהליכים הינם טבעיים וללא יכולת השפעה של מי מחברי האיגוד, אבל הם מחייבים אותנו להסתכל קדימה, להסיק מסקנות ולפעול כבר היום. סוג אחד של מסקנה והחלטה - "שב ואל תעשה", שמשמעו: תן שבועד שנים ספורות לא תהייה אוכלוסיית חברים באיגוד, והוא יחדל להתקיים באופן טבעי. מסקנה אחרת היא לשמור על המורשת, השורשים וההמשכיות, מתוך חשיבה שעתידנו כאן קשור בשורשינו. הנהלת

Группа энтузиастов «молодого поколения»

приглашает наших детей (а многим из них уже за 40!) и внуков принять участие в их деятельности.

13 сентября в 18.30 в Шфаим

«поколение продолжателей» проведет встречу в честь нового 5778 года, на которую приглашаются желающие всех возрастов.

Запись до 09.9.2017 на мейл:

latest@bezeqint.net

или оставить сообщение:

03-6093476

Возможна подвозка с ж/д вокзала

«Арлозоров».

פעילי החטיבה "דורות ההמשך" מזמינים את חברי

האיגוד עם ילדים (רובם כבר עברו את גיל 40)

ונכדים להרמת כוסית לכבוד השנה החדשה

הבעל"ט אשר תתקיים באולם שלנו בשפיים

ביום ד' 13.09.2017 בשעה 18:30.

מוזמנים כל יוצאי לטביה ואסטוניה בכל

הגילאים. נצפה במצגות ונשמע סיפורים

אישיים.

יש להירשם עד 09.9.2017 לדוא"ל:

או להשאיר הודעה:

למתקשים להגיע תאורגן הסעה

מתחנות רכבת מרכז (ארלוזורוב).

שנה טובה תשע"ח

Продолжить цепочку памяти

Одна из главных целей Объединения выходцев из Латвии и Эстонии в Израиле является документация истории еврейских общин этих стран и сохранение культурного и духовного наследия.

Молодое поколение, родившееся в Латвии и Эстонии после Второй мировой войны или те, кто родились уже в Израиле, может получить эту информацию из первых уст. К сожалению, поколение очевидцев уходит, остаются их воспоминания, которые становятся историей.

Связь последующих поколений со странами исхода

сокращается. Наши дети и внуки вступают в браки с выходцами из других стран и их потомки лишь на четверть или на восьмую относятся к нашей Общине.

Все это может привести к тому, что Объединение перестанет существовать.

Мы же предлагаем ряд шагов, которые сохранят связь молодого поколения с нашей историей и идентификацией. В частности, приглашаем наших детей и внуков на первую встречу 13 сентября в 18.30 в Шфаим (адрес см. в объявлении на стр. 9).

Рами Гал, Рош ха-Аин

Чествуем наших волонтеров

16 июня 2017 г. состоялось **ежегодное общее собрание** Объединения. Как председатель правления я

доложил о работе нашей амуты в 2016 году, а казначей Эли Гейман представил финансовый отчет за этот период. В нем, в частности, указано, что наши волонтеры-добровольцы «подарили» Объединению 2785 часов работы, из них более 1100 – в архиве. Оба доклада были утверждены ревизионной комиссией и одобрены собранием.

Затем я рассказал о плане работы на ближайшие 12 месяцев. В основном он предусматривает те же мероприятия, что и каждый год, но особое значение придается встречам молодого поколения, информации в Фейсбуке и борьбе за выплату пенсий из Латвии.

Для того, чтобы эти планы стали реальностью, необходима помощь добровольцев. Это может быть сканирование документов в архиве, дежурство в офисе, помощь в организации мероприятий и многое другое.

Вся работа Объединения держится на волонтерах. Вот уже 10 лет работает на добровольных началах в Архиве в Шфаим **Лейба Плинер**, который недавно отметил 80-летний юбилей. **Батья Гамзу**, одна из ветеранов Объединения, много лет дежурила в нашем офисе, беседовала с членами Объединения, давала им необходимую информацию, принимала активное участие во всех мероприятиях.

В честь этих волонтеров мы посадили деревья в роще возле Иерусалима и на ежегодном собрании вручили им дипломы Еврейского Национального Фонда – ККЛ.

Эли Валк אלי ולק

כבוד למתנדבים שלנו

ב-16 ליוני 2017 התקיימה **אספה שנתית של העמותה**. בתור יו"ר הצגתי דו"ח פעילות בשנת 2016 והגזבר אלי היימן הציג דו"ח כספי. בין היתר צוין בו, שהמתנדבים תרמו לאיגוד 2785 שעות, יותר משיש מהן – בארכיון. שני הדוחות נבדקו ואושרו על ידי ועדת ביקורת וגם ע"י משתתפי האספה.

בהמשך פרשתי תכניות פעילות לשנה הקרובה, שדי דומה לזו של השנה הקודמת. הדגש השנה יהיה על פעילות של דור רות ההמשך, מידע בפייסבוק ותשלומי פנסיה מלטביה.

כדי ליישם את התוכניות, אנו זקוקים לעזרת המתנדבים. זה יכולה להיות סריקת מסמכים בארכיון, תורנות במשרד בתל אביב, עזרה בארגון אירועים (מפגשים, טיולים וכד') ועוד ועוד.

כאמור כל הפעילות של האיגוד מתבססת על התנדבות. כך,

למשל, **מר לייבה פלינר** אשר לאחרונה חגג הגעה לגבורות, כבר 10 שנים עובד בארכיון בשפיים.

אחת מהמתנדבות הוותיקות של האיגוד, **בתיה גמזו**, שנים רבות היית מגיעה מדי שבוע למשמרת במשרד של האיגוד, שוחחה עם הפונים, מסרה את המידע הנדרש והשתתפה בכל האירועים של האיגוד.

לכבוד המתנדבים נטענו עצים ביער ירושלים והענקנו להם תעודות של קק"ל.

קבוצת פעילים של דור ההמשך מזמינה את ילדינו ונכדינו למפגש לגיבוש והרמת כוסית לכבוד השנה החדשה. שם גם ניסו לגבש תכנית של פעילות חברתית. המפגש יתקיים ב-13 לספטמבר ב-18.30 בשפיים (באולם שלנו במתחם בית ספר אזורי חוף השרון). כולם מוזמנים.

החל משנת 1993 מציינים בלטביה ב-4 ליולי יום השואה. טקסים לזכר הקורבנות התקיימו במקומות רבים בלטביה.

ДАУГАВПИЛС

Ежегодно 4 июля у памятника расстрелянным евреям в Погулянском лесу (Межциемс) собираются те, кого эта трагедия затронула напрямую или косвенно, и просто неравнодушные люди. Председатель думы Андрей Элксниньш (на фото) отметил: «Люди, расстрелянные здесь, были уничтожены не будучи ни в чем виновны. Но мы помним их и будем помнить всегда».

«Мы также должны знать и помнить о Праведниках Народов Мира, спасавших евреев, об их благородстве и мужестве», – подчеркнул председатель еврейской общины Даугавпилса Ханон Шперлинг.

Участники памятного митинга возложили цветы не только у большого камня, но и у малых «надгробий народов» – каменных таблиц с числом евреев, убитых в разных странах Европы. Создатель мемориала, бывший глава еврейской общины Анатолий Фишель, отметил в своем выступлении, что через гетто в Даугавпилсе прошло 23 тыс. евреев.

Евреи появились в Даугавпилсе (Двинске) во второй половине XVIII века. В 1772 г. их было 136, в 1897 более 32 тысяч (47%), в 1935 – 11 130 (25%). Выходцы из Двинска играли видную роль в культурной и религиозной жизни евреев России и Латвии. В 30-е годы более тысячи халуцим приехали в Палестину. Гетто в Двинске было ликвидировано летом 1943 г.

כמדי שנה ב-4 ביוני
לי בעיר פוגוליאנקה
התכנסו תושבי העיר,
יהודים ולא יהודים. בין
הנוכחים היה גם ראש
העיר א. אלקסניניש
(בצילום).

“אנשים נרצחו כאן
ללא שום אשמה. אני
חנו נזכור אותם תמיד”,
- אמר.

“חשוב לזכור גם את חסידי אומות העולם שהצילו יהודים חרף כל הסכנות”, – אמר יו”ר הקהילה היהודית של העיר חנן שפרלינג. זרי פרחים הונחו לא רק באנדרטה המרכזית, אלא גם ליד לוחות אבן לזכר היהודים, שנרצחו בארצות אירופה. אחד ממי קימי אתר הזיכרון זה א. פיִשֶׁל ציין, שבגטו דווינסק עברו 23 אלף יהודים.

יהודים הופיעו דינאבורג (דווינסק, אח”כ דאוגוופילס) במחצית השניה של המאה ה-18. ב-1772 היו 136 יהודים, ב-1897 – מעל 32 אלף (47%), ב-1935 – 11,130 (25%). יוצאי הקהילה מילאו תפקיד חשוב בחיי הדת והתרבות של יהודי רוסיה ולטביה. בשנות ה-30 עלו ארצה מעל אלף יהודי דווינסק. הגטו בדווינסק חוסל ב-1943.

ЛИЕПАЯ

В день памяти у мемориала жертвам Холокоста в Шкеде, на берегу моря, члены еврейской общины и представители городской думы возложили цветы в память о евреях города, убитых здесь. Этот

Мемориал был создан по инициативе открытого общественного фонда «Наследие лиепайских евреев». Один из соучредителей фонда, профессор Джордж Шваб из США, посетил свой родной город – Лиепаяу. Вместе с ним в Лиепаяу прибыли также представители Музея Холокоста в Вашингтоне, которые снимают документальный фильм о жизни и судьбе Джорджа Шваба.

ליאפאיה

חברי הקהילה היהודית וסגן ראש העיר הניחו פרחים בטקס באתר הרצח ב-Šķede ב-4 ביולי. האנדרטה באתר זה הוקמה ביוזמת “קרן למורשת יהודי ליבאו”.

הקהילה מפרידה בין יום

השואה (4 ביולי) ויום הצדעה לחסידי אומות העולם שמציינים ב-9 ליולי. באותו יום לפני 3 שנים נחנכה כאן שדרה לכבוד חסידי אומות העולם. ביד ושם הוכרו 19 תושבי העיר כחסידי אומות העולם – פרטים עליהם נמצאים בספר שהכין מוזאון הקהילה.

לפני המלחמה התגוררו בעיר כ-7,000 יהודים.

С 1993 г. в свободной Латвии 4 июля отмечается День Памяти жертв геноцида евреев в этой стране. Траурные церемонии состоялись во многих городах Латвии.

9 июля Лиепайская еврейская община провела церемонию памяти тех, кто спасал евреев, так как именно в этот день три года назад рядом с мемориалом была открыта аллея памяти спасителей евреев Лиепай.

Первые евреи появились в Лиепайе в конце XVIII века. В 1863 г. их было 1 700 чел., в 1897 г. – 9 500(15% населения) и в 1935 г. – 7 400(13%)

В 1920 году в городской Думе заседало 16 депутатов, избранных от 4 еврейских списков.

В Лиепайе и окрестностях 5 мест уничтожения евреев города.

יהודים החלו להתיישב בלייפאיה (Libau) בסוף המאה ה-18. ב-1863 היו שם 1,700 יהודים, ב-1897 - כתשעה וחצי אלף (15% מכלל תושבים) וב-1935 כ-7,400 (13%). 16 צירים נבחרו ב-1920 למועצת העיר מטעם 4 רשימות יהודיות. בעיר ובסביבתה 5 אתרי השמדה.

ראשי הקהילה פונים למשפחות המצילים והניי צולים בבקשה למסור עדות ומסמכים כדי שיהיה אפשר להגיש תיקים חדשים ליד ושם.

САЛДУС

4 июля 2017 г. в городе впервые состоялась церемония памяти жертв Холокоста. Инициатива принадлежала Салдусскому Обществу Дружбы Тилтс (Мост), которое уже два года изучает историю евреев города и их вклад в его развитие. Руководитель Общества Гуна Самсонова отметила, что евреи были важной частью населения Салдуса и всей Латвии. Общество предлагает создать Мемориал на улице Миера, где была синагога

Были зачитан список еврейских семей Салдуса, убитых в 1941 г.

Евреи стали селиться в Салдусе (Фрауенбурге) в середине XIX в. В 1897 году они составляли треть жителей города (1159 чел.), но в 1935 только 7,5% (329). В основном они занимались торговлей, но были также представители свободных профессий.

Уже в августе 1941 г. у въезда была установлена табличка «Judenfrei».

יהודים נכנסו לסלדוס (Frauenburg) באמצע מאה ה-19. ב-1897 הם היוו כשליש תושבי העיר (1159), אך ב-1935 רק 7,5% (329). הם עסקו בעיקר במסחר, אך היו ביניהם גם בעלי מקצועות חופשיים. כבר באוגוסט 1941 הוצב שלט בכניסה לעיר «Judenfrei».

РЕЗЕКНЕ

На траурной церемонии 4 июля председатель еврейской общины Лев Сухобоков отметил, что в Латвии были убиты 95% евреев, которые не смогли или не успели бежать. В самом Резекне есть четыре места расстрела. Нацисты привезли сюда для уничтожения и ок. 30 тысяч евреев центральной Европы.

ליד האנדרטה לזכר הקרבנות בבית העלמין אמר ראש הקהילה לה לב סוכובוקוב: "לפני המלחמה בלטביה חיו כ-93,000 יהודים. 74 אלף, כ-95% מאלה שלא הספיקו להימלט נרצחו פה. ברזקנה בלבד יש 4 אתרי רצח". לא רק יהודי לטביה נרצחו כאן, גם יהודי אירופה - קרוב ל-30 אלף - הובאו ללטביה ונרצחו. סגן ראש העיר א. רשטניקוב ציין שהפשיזם התפתח בגרמניה

Окончание на стр. 6 סיום בעמ' 6

סלדוס

בשנה לראשונה נערך בעיר טקס לזכר קורבנות השואה. האירוע תוכנן ואורגן על ידי אגודת ידידות Tilts (גשר), אשר שמה לה למטרתה לפעול להנצחת תור שבי העיר היהודים. יו"ר האגודה גונה סמסונוב מקווה שכעת זכרם של כ-300 יהודים שנרצחו בסלדוס יצוין מדי שנה.

היא מתכננת הקמת גינת זיכרון במקום שבו עמד בית הכנסת ברחוב מיארה. בטקס הוקראו שמות הקורבנות של הנאצים.

רזקנה

Зам. мэра А. Решетников отметил, что фашизм в Германии расцвел на фоне безразличия европейских политиков, которые не сделали ничего для того, чтобы остановить его. В конечном счете добро победило зло, но какой дорогой ценой!

על רקע האדישות של פוליטיקאים בארצות רבות והם לא עשו דבר כדי לעצור את הזוועות. בסופו של דבר הטוב ניצח את הרוע, אך באיזה מחיר יקר!

Еврейская община возникла в конце XVIII века. В 1897 г. евреи составляли 60% жителей города (ок. 6 500 чел.), но в 1935 – 25% (3350). В 1920 г. 13 из 20 депутатов гор. Думы были евреями.

Основная масса оставшихся в Резекне евреев была убита к концу августа 1941 г. По немецким данным здесь было ликвидировано 3220 чел.

היהודים החלו להתיישב ברזקנה בסוף המאה ה-18. ב-1897 היו שם כ-6,500 יהודים (60% מכלל התושב בים), אך ב-1935 – 25% (3350). מתוך 20 חברי מועצת העיר 13 היו יהודים. רוב יהודי העיר, אשר לא נמלטו עם פרוץ המלחמה, נרצחו באוגוסט 1941. לפי נתוני הגרמנים הושמדו כאן 3220 יהודים.

ЕЛГАВА

На месте расстрела 2000 местных евреев в районе ул. Залитес состоялась церемония памяти погибших, в которой приняли участие члены небольшой еврейской общины Елгавы и представители общественности во главе с мэром города Андрисом Равинсом.

Представитель еврейской общины Ольга Чайкина рассказала о жизни евреев в Елгаве в период свободной Латвии до войны.

ילגבה

טקס לזכר השואה התקיים ב-4 ביולי בעיר ילגבה באתר ברחוב זאי ליטס שבו נרצחו כ-2000 יהודים. השתתפו חברי הקהילה היהודית של העיר, נציגי הציבור, ראש העיר ואחרים. חברת הקהילה היהודית בילגבה אולגה צ'איקינה ספרה על חיי הקהילה לפני מלחמת העולם השנייה. בעיר היו כמה בתי כנסת ובתי תפילה.

Евреи начали селиться в Митаве (Елгаве) в начале XVIII века. Это была одна из крупнейших общин в Курляндии. В 1897 г. – ок. 3200; в 1935 г. – 2039. Она дала видных политических деятелей (р. Мордехай Нурок, впоследствии депутат Кнессета) и раввинов (историк Леви Овчинский).

תחילת הקהילה היהודית ב-Mitau (Jelgava) בראשית המאה ה-18. הייתה זו אחת הקהילות הגדולות ב-Kurland. ב-1897 היא מנתה כ-3200 איש, ב-1935 – 2039. בין בני הקהילה היו רבנים ועסקני ציבור רבים וביניהם חבר כנסת בעתיד הרב מרדכי נורוק וההיסטוריון, רב הקהילה אובי צ'ינסקי, אשר נספה בשואה.

РИГА

С 1993 года Совет Еврейских Общин в этот день ежегодно проводится мемориальный митинг у руин Хоральной у руин синагоги на ул. Гоголя, которую молодчики Арайса сожгли 4 июля 1941 г. вместе с находившимися там евреями. В тот же день были разрушены и другие синагоги Риги. Почтить память убитых евреев пришло более 300 человек.

В памятном мероприятии приняли участие председатель Сейма Инара Мурниеце, премьер-министр Марис Кучинскис, министр обороны Р. Бергманис, министр иностранных дел Э. Ринкевич, вице-мэр Риги Андريس Америкс, посол Израиля в Латвии Лирон Бар-Садэ, историк Маргер Вестерманис, председатель Совета еврейских общин Латвии Аркадий Сухаренко и его заме-

ריגה

החל מ-1993 מציינים בלטביה את ה-4 ביולי כיום שואת היהודים בארץ זו. באותו יום שרפו הלטבים בפקודת הגרמנים את בית הכנסת הגדול בריגה עם מאות יהודים בתוכו. באותו יום נשרפו גם בתי כנסת נוספים בעיר.

השנה כ-300 איש באו לאתר ההנצחה לכבד את זכרם של הקורבנות. בטקס השתתפו ראש הממשלה, יושבת ראש הכנסת, שר החוץ, שר החוץ, סגן ראש העיר, שגרירת ישראל הגב' לירון בר שדה, ההיסטוריון מרְגֶר וסטרמניס, ראש הקהילה היהודים ארקדי סוכרנקו וסגנו דמיטרי קרופניקוב.

יו"ר הפרלמנט הגב' Inara Murniece ציינה בנאומה שבביצוע הפשעים שהתרחשו בלטביה, כמו גם במדינות אחרות, נטלו חלק גם תושבים מקומיים ויש להצטער על כך. בו זמנית מתגלים פרטים חדשים על מקרי הצלת יהודים על ידי תושבים

ститель Дмитрий Крупников.

День памяти жертв Холокоста — очень личная дата для всех евреев Латвии. Об этом говорил Дмитрий Крупников, открывший церемонию. Большая часть семьи Крупниковых погибла в Румбуле. Председатель Сейма Инара Мурниеце отметила в

своем выступлении, что в Латвии произошла ужасная трагедия. При этом она с сожалением отметила, что в преступлениях в Латвии, как и в других странах, участвовали местные пособники нацистов. В то же время открывается новая информация о латвийцах, спасавших евреев. Председатель Сейма выразила убеждение, что память о Холокосте и спасителях евреев всегда будут живы в Латвии.

Посол Израиля Лирон Бар-Садэ отметила, насколько важно, что каждый год на памятную церемонию приходят лидеры страны и вместе с членами еврейской общины поминают жертвы Холокоста.

Узник рижского гетто и концентрационных лагерей историк Маргер Вестерманис в своем выступлении задался вопросом: как могло произойти, что в Латвии почти все евреи были уничтожены во время Холокоста? Как могло произойти, что евреи Латвии это наиболее пострадавшая во время Холокоста община? По мнению профессора Вестерманиса, посвятившего свою жизнь изучению истории евреев Латвии, дело в том, что общество в Латвии не ощущало евреев как часть своего народа. Евреи были просто кем-то чужим и отдельным.

Он рад, что дожил до 30 ноября 2016 года, когда люди пришли к памятнику Свободы почтить память погибших евреев, как части латвийского общества.

Затем церемония памяти жертв состоялась и в Бикерниекском лесу, где были расстреляны около 8 000 евре-

אחרים. היא בטוחה שזיכון השואה וכבוד למצילים יהיו בלתי ביה לנצח.

שגרירת ישראל הגב' לירון בר שדה ציינה את חשיבות העובדה שראשי המדינה כל שנה משתתפים בטקס יחד עם חברי הקהילה היהודית.

ניצול גטו ריגה ומחנות ריכוז, ההיסטוריון מֶרְגֶר וסטרמניס

שאל בנאומו: איך קרה שיהדות לטביה ספגה אבדות כל כך גדולות ורוב האוכלוסייה - 95% מאלה שנשארו בה הושמדה?

לפי דעתו, היהודים לא נחשבו בעיני יתר התושבים כחלק מהעם. הם פשוט היו מעין נטע זר, שונה ונפרד. והוא מאושר מכך שב-30 לנובמבר 2016 מאות רבות תושבי ריגה באו לאנדרטת החרות במרכז העיר כדי לכבד את זכרם של הקורבנות היהודים.

באותו יום התקיים גם טקס ביער ביקרניקי. שם נרצחו כ-8,000 יהודי ריגה וכ-12,000 יהודים שהובאו ממרכז אירופה.

Проф. Д. Шваб, США, узник гетто Лиепая (слева) и историк М. Вестерманис
ניצול גטו ליאפאיה פרופי ז' שבואב, ארה"ב
(משמאל) והיסטוריון מ. וסטרמניס

מבוסס על הדיווחים של סוכנויות ידיעות הלטבית ושל אתר הקהילה בריגה.
צילומים: דב דביר

ев Риги и около 12 тысяч евреев из стран центральной Европы.

По материалам агентства LETA и сайта Еврейской Общины Латвии.

Фото: Дов Двир

משפחת ריבוש מצאה שורשים בלטביה

אבי בשנות ב-30 ואני ב-2017 ליד מצבה של סבי
משה ריבוש בבית עלמין ברזקנה

ביקרנו בבית שבו גדל וחי אבי עם אחיותיו. זהו בית עץ קטן בקצה של העיירה בדיוק כפי שתיאר אותו אחד החברים של אבא (ליובה ליאק) אחרי פטירת אבי. היינו בבית המרקחת שבו, כנראה, עבד אבי. סיררנו בעיירה וראינו את המקום בו הייתה הגימנסיה אותה ניהל א. בארו ולימד ז. חנוטין. עברנו גם ליד האנדרטה לזכרם של היהודים שנרצחו על ידי הלטבים במרכז העיר.

קשה היה להתחבר לעיירה עצמה ממרחק של שמונים שנים. ברור שהכל נראה שונה ממה שהיה אז, אולי חוץ מהבית בו חי אבי.

מרגש במיוחד היה הביקור בבית הקברות. שם מצאנו בעצם שרידים אמתיים למשפחתנו: מצאנו את הקברים ומצבות של ההורים של אבי שנפטרו בין 1918-1919 ושל אחותו שנפטרה בשנת 1939.

מרגש מאוד היה לראות כתובים בעברית על המצבות של משפחתנו כמו גם על הרבה קברים אחרים.

בנוסף לביקור המרגש ברזקנה היה לנו אירוע חשוב בדאוגווי-פילס. שלושה מתוך ארבעת ילדי הם נכדים של הצייר הישראלי הנודע משה קופפרמן (1926-2003) חתן פרס ישראל.

תערוכה שלו נפתחה במרכז רותקו בעיר דאוגוופילס בטקס מכובד בנוכחות שגרירת ישראל בלטביה הגב לירון בר שדה. אירוע זה הוסיף על ההתרגשות שהייתה מנת חלקנו לאורך כל הביקור בלטביה.

משה ריבוש, רמת גן

בתחילת חודש יולי 2017 יצאתי עם ארבעת ילדי למסע "שורשים" בלטביה.

אבי שרגא פייבוש ריבוש נולד בתחילת המאה הקודמת ברזקנה, שם חי ופעל עד שנת 1935 כשעלה ארצה.

אבא היה פעיל ציוני צעיר ידוע ומוכר. הוא ייצג את המפלגה "צעירי ציון" במועצת עיריית רזקנה וגם בקונגרסים ציוניים.

אבא היה רוקח ועבד במקצועו בבית מרקחת בעיר.

לאחר עליית המשטר הרודני בלטביה בשנת 1934 הוא נאסר עם חברים רבים ונשלח לבית הסוהר ואח"כ למחנה עבודה. לא היה במה להאשים אותו ולאחר ששהה במחנה כחצי שנה שחררו אותו. הוא הצליח לקבל סרטיפיקט לעלייה ועלה באפריל 1935. בארץ הוא הצטרף לקופת חולים כרוקח ועבד שם קרוב ל-40 שנה.

אבא כמעט ולא דיבר על חייו לפני עלייתו ואחותי ואני לא היינו כרנו סיפור משפחתי.

לא היה לי הרבה מידע כאמור ולקראת הנסיעה חיפשנו מידע

במאגרי מידע רבים. המידע על ההיסטוריה של יהדות לטביה בין שתי מלחמות העולם לא נמצא בשפע.

פניתי לארכיון של איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בשפיים ושם מצאתי הרבה מידע רלוונטי כולל אזכורים של אבא שלי במסמכים שונים. אנשי הארכיון עשו מאמצים רבים וליוו את החיפוש שלי עם המון רצון טוב, מאמץ והרבה ידע.

בנוסף לכך בעזרת האיגוד יצרתי קשר עם הארכיון הממלכתי תי של לטביה בריגה. קיבלתי משם הרבה מידע על משפחתי בפירוט מדהים.

אביבה ולק ארגנה לנו מדריכה מקומית ברזקנה דוברת אנגלית, ששייעה לנו רבות בתכנון הביקור שם. היא לקחה אותנו לכל המקומות שהזכרו במסמכים שמצאנו באיגוד ובמסמכים שקיבלנו מריגה.

В Резекне я нашел все, что искал

В июле 2017 я со своими четырьмя детьми поехал в Латвию.

Мой отец Шрага Файвуш Ривош родился в начале XX века в Резекне, где активно участвовал в сионистском движении (Цеирей Цион и Поалей Цион) вплоть до отъезда в Палестину. С 1931 г. и до ареста в 1934 г. был членом городской думы от этой партии. Он работал фармацевтом в аптеке.

Отец сумел получить сертификат на въезд в Палестину, куда и отбыл в апреле 1935 г.

Готовясь к поездке в Латвию в июле этого года, я начал искать информацию о семье. В архиве Объединения в Шфаим я встретился с замечательными людьми, которые помогли мне найти нужные данные.

Авива Валк связала меня с гидом в Резекне, которая провела нас по всем нужным местам. Мы нашли дома, где жила моя семья, аптеку у моста, где работал отец.

Особенно волнующим было посещение кладбища, где я нашел могилу своего деда, по которому я назван, и могилы других родных.

Затем мы отправились в Даугавпилс, где в культурном центре Марка Ротко была открыта выставка работ израильского художника Моше Купфермана (1926-2003), лауреата Премии Израиля. Трое из моих детей являются его внуками. На церемонию открытия прибыла посол Израиля в Латвии г-жа Лирон Бар-Саде.

Моше Ривош, Рамат Ган

ח ו ב א י ק נ ג א | ש ד ח ר פ ט

הספר של אינה

ופרטים נרחבים על משפחות פרידמן ומר. אינה מספרת על ילדותה לפני המלחמה, מתארת את בני המשפחה וגורלם. לספר סיום אופטימי. הבנות אילנה וקארינה, נכדים ונינים עוטפים את אינה ובעלה יוסף באהבה ומהווים תשובה לכל מה שהיא עברה - אנחנו כאן. הכנת הספר ופרסומו על ידי איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה התאפשרו הודות לתרומה של דר' מארק יופה, ידיד קרוב של אינה, תושב ניו יורק. ניתן לרכוש את הספר במשרדי האיגוד.

באפריל השנה יצא לאור ספר זיכרונות של נצולת השואה דר' אינה מיכלסון. אינה הייתה בת 11, כאשר הגרמנים כבשו את ריגה והתחילו להשיג מיד את היהודים. הוריה ויתר בני המשפחה נרצחו. את אינה הציל המחנך הלטבי אמיל רֶסְנֵיִיס, שהסתיר אותה בבית היתומים אותו ניהל. יד ושם הכיר בו כחסיד אומות העולם. את סיפורה פרשה אינה בפני גבי' אלה ברקן, אשר הוריה היו ניצולי שואה. היא רשמה וערכה אותו ועיצבה את הספר. התוצאה - ספר מרתק מלא תמונות, אילן יוחסין, צילומי מסמכים

הארכיון ההיסטורי של האיגוד | Исторический архив Объединения

Находится в учебном центре Шфаим (100 метров к югу от торгового центра)

Открыт по воскресеньям и средам с 10:00 до 13:00

Посещение в иные дни согласовывать по телефону: 09-9596532 (есть автоответчик)

נמצא בשפאיים, מתחם החינוכי (כ-100 מ' דרומה מן המרכז המסחרי)

פתוח לקהל בימים א' ו-ד': בין השעות 10:00 - 13:00

ביקור בימים אחרים אחרות יש לתאם בטל' 09-9596532 (ניתן להשאיר הודעה במשיבון)

או בדוא"ל: arch.shfayim@gmail.com или по электронной почте

10 лет Таллиннской синагоге

В конце мая в Таллинне отмечали 10 лет со дня открытия синагоги и Еврейского центра. В церемонии приняли участие Президент Эстонии Керсти Кальюлайд,

спикер Парламента Эйки Нестор, министр социального равноправия Израиля Гила Гамлиэль, Главный раввин Израиля Давид Лау, посол Израиля в Эстонии Дов Сегев-Штейнберг и другие официальные лица. Гостей принимали Главный раввин Шмуэль Кот, бизнесмен и филантроп Александр Бронштейн, на средства которого был возведен общинный центр, названный в честь его матери «Бейт Белла».

Керсти Кальюланд отметила: «История таллиннской синагоги – это история Эстонии и еврейства нашей страны от черных дней Холокоста до возрождения свободной и независимой страны. Все синагоги в стране были уничтожены во время Второй Мировой войны. Затем советские власти запретили восстановление синагог, как и любое проявление еврейской общинной жизни. Строительство новой синагоги – один из признаков нового пути нашей страны», – добавила президент Эстонии.

Десять лет назад, в день сороковой годовщины объединения Иерусалима, в Таллинне была открыта первая синагога со времен Холокоста.

В нынешнем году Эстония и Израиль отмечают 25-летие установления дипломатических отношений.

На фото: президент Эстонии К. Кальюлайд (в центре), справа от нее министр Гила Гамлиэль. Вторая справа – председатель еврейской общины Алла Якобсон. Крайний слева – раввин Ш. Кот

עשור לבית כנסת בטלין

בסוף מאי ציינו בטלין, בירת אסטוניה, עשור לפתיחת בית הכנסת החדש והמרכז יהודי קהילתי. בטקס השתתפה נשיא

את אסטוניה, יו"ר הפרלמנט, השרה לשוויון חברתי מישראל הגב' גילה גמליאל, הרב הראשי של ישראל דוד לאו, שגריר ישראל באסטוניה דב שגב-שטיינברג ואנשי נוספים.

את פני האורחים קבלו רבה הראשי של אסטוניה שמואל קוט ואיש העסקים אלכסנדר ברונשטיין, שתרום כספים להקמת בניין מפורז. ארזה.

בנאומה ציינה נשיאת אסטוניה

שסיפור הקמת בית הכנסת משקף את ההיסטוריה של המדינה והקהילה היהודים מימי השואה עד התקומה של אסטוניה העצמאית. כל בתי הכנסת הושמדו בזמן מלחמת העולם השנייה. השלטון הסובייטי אסר לשקם בתי כנסת כמו גם אסר כל ביטוי של החיים קהילתיים.

הקמת בית הכנסת – זה מסמנים של הדרך החדשה של המדינה, אמרה נשיאה.

בית הכנסת נכנן בדיוק לפני עשר שנים – כאשר ציינו 40 שנה לאחוד ירושלים.

השנה מציינים גם 25 שנה לכינון יחסים דיפלומטיים בין ישראל ואסטוניה.

בצילום: נשיאת אסטוניה (במרכז), מימינה – השרה גילה גמליאל. שנייה מימין – יו"ר הקהילה גב' אלה יעקובסון.

משמאל – הרב שמואל קוט

Консультации в Риге

20 июня в Риге состоялись политические консультации министерств иностранных дел Латвии и Израиля. Стороны обсудили широкий круг вопросов двусторонних отношений и актуальные международные проблемы.

Сотрудничество, сложившееся в сфере культуры, способствует налаживанию контактов между людьми и лучшему пониманию друг друга.

В ходе визита глава израильской делегации Р. Радиан-Гордон встретилась также с руководителем группы депутатов Сейма по сотрудничеству с Кнессетом Борисом Цилевичем.

По материалам пресс-бюро МИДа Латвии

התייעצויות בין משרדי החוץ

ביוני בריגה נערכה התייעצות בין משרדי החוץ של לטביה וישראל. סמנכ"ל משה"ח הישראלי גב' רודיקה רדיאן-גורדון וראש המחלקה לש"ת"פ דו-צדדי במשה"ח הלטבי מרג'רס קראמס בחנו שורה של נושאים של שתוף פעולה וסוגיות בינלאומיות אקטואליות. גב' רדיאן-גורדון נפגשה גם עם ראש קבוצת ידידות Saeima-כנסת מר בוריס צילביץ.

דוברות משה"ח הלטבי

ПАМЯТИ ЕВРЕЕВ САБИЛЕ אבן זיכרון לקורבנות השואה ב-SABILE

Фрида Шлосберг-Яакоби с мужем Яковом и четырьмя детьми были убиты в Сабиле в августе 1941 года вместе с 234 другими евреями городка.

В мае 2015 года мы, внучатые племянницы Фриды – Ната Хейфец с мужем Сэмом и я, Джуди Дворек Грей, приехали на место расстрела. Мы с трудом нашли его и были шокированы, увидев лишь небольшую табличку, с надписью о «погибших советских гражданах». Рядом был пустой ров, который был предназначен для цыган. Но они были предупреждены городским головой и успели бежать.

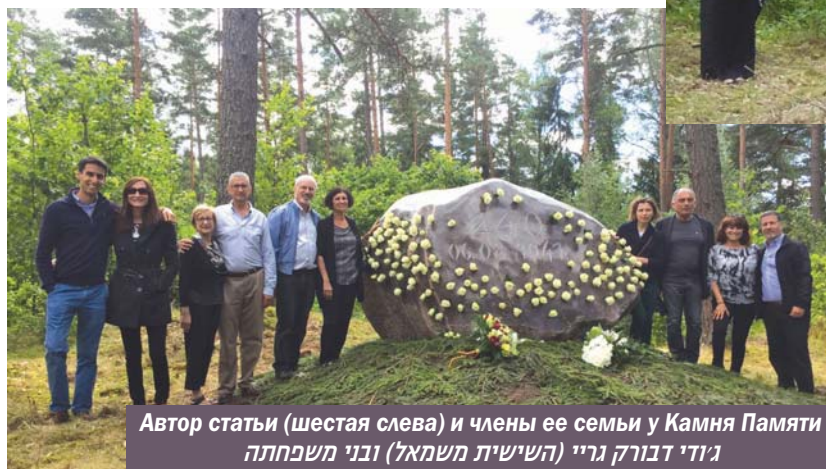
Стоя на этом месте, мы решили сделать все, чтобы увековечить память погибших. Ната и Сэм связались с организациями и частными лицами, которые были готовы помочь. Посол Израиля в Латвии Лирон Бар-Саде также обратилась в соответствующие инстанции. Проект Мемориала подготовил местный скульптор Оярс Фелдбергс.

И вот 6 августа 2017, ровно 76 лет после трагедии, был открыт Камень Памяти 240 евреев Сабиле. К нам присоединились родственники, приехавшие из США. В церемонии приняла участие посол Израиля Лирон Бар-Саде, члены еврейской общины.

Были зачитаны имена всех погибших, и в каждое отверстие в камне была вставлена белая роза. На шоссе, и на тропинке, ведущей к Камню Памяти, установлены указатели. Теперь мы уверены, что евреи Сабиле не будут забыты.

На церемонии присутствовали также пастор Клаус Петер Рекс во главе группы молодежи из Германии, которая расчистила еврейское кладбище.

Джуди Дворек Грей, киббуц Ханатон

Автор статьи (шестая слева) и члены ее семьи у Камня Памяти
גיודי דבורק גריי (השישית משמאל) ובני משפחתה

פרידה שלוסברג-יעקובי עם בעלה יעקב וארבעת ילדיהם- שמעון, ישראל, אסתר וחיים – נרצחו יחד עם 234 יהודי סבילה אחרים ב-6 באוגוסט 1941.

במאי 2015 אנחנו, נכדות של אחיות של פרידה – נטה חפץ עם בעלה סם ואני, גיודי דבורק גריי, נסענו לשם ובקושי רב איתרנו את מקום הרצח. נדהמנו למצוא שלט קטן עם כיתוב ברוסית שכאן קבורים "אזרחים סובייטיים".

בקרבת מקום ראינו בור ריק, שהיה מיועד לצוענים, שהזהרה ע"י ראש העיר והספיקו לברוח.

בעודנו עומדים ליד הבורות יחד עם משפחתה של אולגה מי כלוביץ, שחקרה את תולדות יהודי סבילה, החלטנו שחייבים להנציח את זכר הנרצחים

נטה וסם יצרו קשר עם כמה ארגונים ואנשים פרטיים אשר הסכימו לעזור ולתרום. גם שגרירת ישראל בלטביה הגב' לירון בר שדה נרתמה למשימה ויצרה קשר עם מוסדות הרלוונטיים בלטביה.

ב-6 באוגוסט 2017, בדיוק 76 שנה אחרי הטבח נחנכה אבן הזיכרון לזכר 240 יהודי המקום. את האנדרטה ואת האתר תכנן האמן והפסל המקומי אויירס פלדברגס.

לחנוכת אתר ההנצחה הצטרפו אלינו בני משפחה נוספים מארה"ב. בטקס השתתפה השגרירה לירון בר שדה, נציגי הקהילה היהודית של לטביה, ראש העיר סאבילה, ראש

פוסל יזרלע ל. בר שדה בחנוכת אנדרטה
שגרירת ישראל ל. בר שדה בחנוכת אנדרטה

המועצה של TALSU, הכומר קלאוס פטר רקס מגרמניה עם קבוצת צעירים, שטיפלו בניקוי ושיפוץ בית קברות היהודי בעיר. בכביש ובשביל המובילים לאתר הוצבו שלטים המסמנים גישה לשם. עכשיו אנחנו בטוחים שזכרם של יהודי סבילה לא יישכח.

גיודי דבורק גריי, קיבוץ חנתון

Ноэми Ахимеир (ур. Хайт)

Рамат-Ган

К столетию со дня рождения отца Цви (Гриши) Хайта (Рига, 1917 – Израиль, 1998 г.) и в память о его семье, убитой в Румбуле – родители Циля и Абрам, братья Зуся и Миша, сестра Броня.

1000 шек.

נעמי אחימאיר (לבית חייט)

רמת גן

לציון 100 שנה להולדת האב צבי (גרישה) חייט ז"ל (ריגה, 1917 – ישראל, 1998) ולזכר בני משפחתו, שנרצחו ברומבולה.

₪ 1000

משפחת חייט, 1930. ההורים צילה ואברהם. גרישה באמצע. אחיו זוסיה ומישה, אחותו ברוניה. כולם נספו בשואה

Мара Вехнис

Нью Джерси, США

В память о наших родных из семей Гинцбург и Соркин, убитых в Румбуле и погибших на фронте и в ГУЛАГе.

\$ 100

מרה ווכניס

ניו ג'רסי, ארה"ב

לזכר בני משפחות גינצבורג וסורקין, שנרצחו ע"י בני עוולה ברומבולה, נפלו בחזית ונספו במחנות "גולאג"

\$ 100

Малия Надель (ур. Левит)

Безр-Шева

Лев Левит

Холон

В память родителей Геси Левит (ур. Друян; Лудза, 1921 – Рига, 1984) и Михаила Левита (Рига, 1921 – Израиль, 1987) и всех его родных, убитых в Румбуле.

300 шек.

₪ 300

מליה נדל (לבית לויט)

באר שבע

לויט לב

חולון

זכר ההורים גסיה (לבית דרויין, לודזה, 1921 – ריגה, 1984) ומיכאל לויט (ריגה, 1921 – ישראל, 1987) ולזכר כל בני משפחתו שנרצחו ברומבולה.

200 шек.

₪ 200

לזכר החם סילים נדל

В память свекра Силима Надель

Цви Арнс

Биньямина

На деятельность Объединения

350 шек.

₪ 350

צבי ארנס

בנימינה

לעידוד פעילות האיגוד

ПРАВЛЕНИЕ БЛАГОДАРИТ ВСЕХ,
КТО РЕГУЛЯРНО ПЛАТИТ ЧЛЕНСКИЕ ВЗНОСЫ
Чек на 150 шек. просьба присылать по адресу:

₪ 150

הנהלת האיגוד מודה לחברים המשלמים
דמי חבר באופן סדיר

נודה לכם אם תשלחו צ'ק ע"ס 150 ש"ח לכתובת:

איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • ת.ד. 23574 תל-אביב 6123402

Можно также перевести эту сумму на счет

כמו כן ניתן לשלם בהעברה בנקאית (כולל באינטרנט)

1021123 в банке Леуми, филиал 806

לח-ן 1021123 בבנק לאומי, סניף 806

и сообщить об этом в офис по адресу:

latest@bezeqint.net

ולהודיע על כך למשרד בדוא"ל:

אצלנו – בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • גליון מס' 48 • ספטמבר 2017 • אלול תשע"ז

המערכת: אלי ולק, אריה צנציפר, אביבה ולק • דוא"ל: latest@bezeqint.net

עימוד ועריכה גרפית: איליה לוברסקי • עריכה והגהה בעברית: לוטם גרבינר

יוצא לאור בתמיכת ועידת התביעות